

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

RĂTĂCIRI EVIDENTE

Un adevăr, verificat până la deplină evidență de mulțimea veacurilor, este că religia nu poate fi înlăturată din viața omenirii, pentru simplul, dar firescul motiv că sufletul omenesc nu poate fi golit, nici chiar cu forța, de substanța elementului religios. E acesta un adevăr, probat clasic chiar în zilele noastre de evenimente petrecute în unele țări. Căci toate chinurile și persecuțiile deslănțuite împotriva Bisericii creștine de câțiva indivizi expropriati de comandamentul rațiunii sănatoase, nu sunt în stare să distrugă elementul religios din viața individuală și colectivă. Dimpotrivă, sub presiunea acestor persecuții, mulți, foarte mulți din rândul celor ce odinioară combăteau sau cel puțin erau indiferenți față de învățătura lui Hristos, s'au apropiat de Biserică, devenind chiar convinși și intransigenți susținători și apărători ai ei. Lucru, de altfel, foarte firesc, când e adevăr deplin constatat că toate realizările bune și frumoase ale omenirii sunt întemeiate pe principiile propovăduite de blândul Fiul al lui Dumnezeu, răstignit pe cruce pentru păcatele omului.

În ce privește neamul nostru românesc, creștin ortodox dela însaș zămislirea sa, și care a putut ajunge, unde a ajuns, numai sub oblăduirea binefăcătoare a Bisericii ortodoxe, — poate azi n'ar mai trebui să se stăruie asupra importanței elementului creștin ortodox în realizările sale spirituale, fiind doar un fapt constatat de toți cercetătorii, competenți și obiectivi, ai trecutului nostru sub orice aspect. Și totuși trebuie să se stăruie, căci sub influențe — greu sau ușor de deslușit — se ridică unele voci — evident izolate, și aceasta le fixează „temeinicia” — împotriva ortodoxiei noastre strămoșești, cu obiectivul de a-i înlătura, sau cel puțin micșora, rolul și rostul în viața neamului românesc.

Când astfel de voci se ri-

dică din partea celor străini de neamul și Biserica noastră, le înțelegem ușor rostul. Nedumiriți stăm însă în fața celor ridicate din partea unor fii ai acestui neam și Biserici. Și nedumerirea devine și mai greu de risipit, când acești fii sunt cu rosturi în îndrumarea spirituală a neamului. Iar nedumerirea mai suferă o grădare, când împotriva ortodoxiei strămoșești, se ridică tocmai cineva, care odinioară, desigur în temeiul unor cercetări serioase, o recunoștea, obiectiv, ca factor hotărât generator de progres în viața neamului nostru, dându-i astfel aprecierea și locul ce i se cuvin pe bună dreptate. E cazul prof. univ. și membru al Academiei Române, dl Rădulescu-Motru, care în ultimele lucrări, din susținător și pretutitor — *obiectiv* — al ortodoxiei, s'a transformat în negator — *evident subiectiv* — al ei. Se vede că „s'a schimbat ceva în resortul intern al gândirii” d-sale (întrebuințez cuvinte de ale d-sale).

Excelenta revistă bucureșteană „Gândirea”, într'un recent număr, a lămurit perfect fragilitatea expunerilor d-lui Motru în această privință. D-sa însă stăruie pe calca pornită, și în conferințele ținute în ultimul timp — cum a fost și cea dela O. E. T. R. — exprimă lucruri, care i-au făcut pe fruntașii consacrați ai vieții noastre culturale, — academicieni ca și d-sa — să rămână complect uimiți de felul îndrumărilor ce le poate da azi cineva tineretului.

„Mișcarea religioasă” de azi ar trebui înlăturată din preocupările tineretului, după d. Motru, când dimpotrivă e lucru cert că tocmai religia îl duce la muncă disciplinată și roditoare pentru binele neamului și țării. Și în toate congresele — exceptând cele politice — se cere intensificarea educației religioase.

Și apoi trecutul ortodoxiei, glorios și atât de roditor pen-

tru neamul românesc, e suficientă garanție și pentru ceea ce-i poate da în viitor. Ortodoxia nu-i fabricația artificială a cuiva, între cei patru pereți ai camerei, ci însuș adevărul, curat și nealterat, adus omenirii de Dumnezeu-Omul Iisus Hristos. Astfel, firește ea are caracter universal; e pentru omenirea tuturor timpurilor și locurilor. Totuș e capabilă să se alieze cu sufletul fiecărui popor și ne înăbușind, dimpotrivă, regenerând și împropătându-i forțele intelectuale, prin ajutorul acestor forțe naturale, îl ridică spre perfecțiune.

Papismul este ferment de disoluție a naționalității, pe când ortodoxia-i putere încheagătoare și creatoare. Universalitatea ei impune categoric naționalitatea.

Și cum omenirea țese fir religios în toate realizările sale,

„Când omul cel tare și bine înarmat își păzește casa, averile lui sunt la adăpost.”

Luca 11, 21.

iar neamul nostru s'a născut creștin ortodox, e firesc ca ortodoxia, care poartă însușirile adevărului atotcuceritor în lumea aceasta, să definească hotărât structura spirituală a neamului românesc și să-l poată avansa la orice grad de perfecțiune. Ea se integrează perfect sufletului neamului nostru, oferindu-i temelie sigură și sevă hrănitore pentru realizările viitorului.

Pășind sub flamura ocrotitoare a ortodoxiei, neamul românesc are deplină certitudine că se află pe drumul adevărat și-și va putea împlini conștiințios menirea nobilă hărăzită pe acest pământ.

Ortodoxia, acest nesecat izvor de sănătate sufletească, nu va putea fi înlăturată din viața neamului românesc, ci-i va rămâne pentru totdeauna far conducător în toate fâșișurile istoriei. Și numai așa-i spre binele său.

Religia în școala de ucenici.

Oboșiți de multiplele dibuiri și încercări prin numeroasele ramificații ale științei și aplicațiilor ei practice, am ajuns iarăși înapoi, la vechea și experimentata metodă educativă: la cea religios-morală.

Prinși în vârtejul curentelor o-puse, ce ne băteau în ușa conștiinței noastre dela răsărit și apus, ne-am pornit să facem acest circuit, ca să ne pomenim iarăși acolo, — de unde am plecat. Fie că am plecat mânați de voia întâmplării, sau a unui scop ascuns, dar porniți indiferenți și nehotărâți, ne-am întors mai hotărâți, mai circumspecți și plini de îngrijorare.

Neglijasem misterul tăriei și rezistenței noastre uimitoare din trecut, ca să-l regăsim din preajma ademenitoare prăpăstii internaționale, reogândit în forța, vigoarea și trăinicia apusului renăscut. Dar a trebuit să intervie viața, cu fapte și experiențe interne și nedorite, ca să putem reveni la gânduri și sentimente mai creștinești.

Pericolul se îndrepta tocmai asupra tineretului și viitorului său, care formau grija și preocuparea noastră principală. Atunci s'au mobilizat cei

mai aleși factori de iubire și conștiință familiară, națională și patriotică, cari au semnalat pericolul și au rechemat cu insistență credința și tradiția noastră creștinească în familii și școală.

Astfel se accentuiază tot mai mult și imperios necesitatea și importanța instrucției și educației religios-morală în școală. Hristos și învățăturile sale sunt chemate în ajutor.

Cum îngrijorarea venea și vine dela părinți și membrii învățământului primar și secundar, — toți intelectuali — foarte puțini își aduc aminte de școlile noastre de ucenici. Așa s'a trecut cu vederea importanța și necesitatea religiei tocmai acolo, unde pericolul și nevoia este mai mare! Acest fapt se evidențiază și confirmă dela sine.

Copilul dela sate este religios și moral prin mediul și tradiția religioasă ne sau mai puțin alterată, care-l înconjoară în familie și sat. Acolo dependența divină și înfrățirea originii se încheagă și cimentează prin revărsarea roadei și binecuvântarea muncii grele — egale și uniforme, — în glie. Sfera strâmtă, de muncă și trai, unde ochiul familiei

preotului și învățătorului pătrunde ușor. Atmosfera rustică și senină, este mai puțin turburată de tentații și ispite.

Elevul dela oraș deși trăiește într-o atmosferă încărcată de încercări și ispite, totuși este imun prin o educație adecvată și prin aclimatizare. Mai intervine apoi și faptul, că este ocrotit de vigilența familiei, școlii, internatului. Totuși pe lângă toată colaborarea între familie, școală și celelalte instituții, prin ce gamă de încercări, dureri și desamăgiri nu trebuie să treacă. Iar de alunecă pe povârnișul luciu a unor fapte triste ori degradante, iarăși mai are pe cineva care să-i întindă o mână salvatoare, până când nu e târziu și nu încep repercusiunile inerente. Posibilitatea de revenire și refacere morală i se îmbie dela început. Totuși structura sufletească trebuie să fie solidă, terapeutică bună, și medicamentul eficient, ca microbii ce pândesc să nu poată face evoluția boalei.

Ce se întâmplă în cazuri analoge cu ucenicii noștri?! Cine le poate aplica metoda de sus? Unde sunt factorii contributivi și necesari?

*

Când privesc acești copii cu sănătatea fizicului robust în față, cu cea sufletească în licărirea naivă a ochilor, și în bătaia ritmică a inimii de sub sumanul adus de acasă, simt o strângere de inimă, și o durere în suflet.

Dacă ar putea aduce și mediul lor cu ei! Ori dacă și-ar putea păstra în întregime comoara sufletului rustic, dat în seamă la plecare. Interese de viitor și neam dictează însă ca să purceadă cu orice risc la drum. Sunt greutățile începutului în desțelenirea drumului nostru spre așezămintele de industrie și comerț. Mă mângâi cu nădejdea, că copiii lor vor putea ajunge mai ușor și bine la aceasta „brătară de aur.“

Deocamdată vin ei, cei mai sărmani, fără mijloace de studii și fără

gospodărie înstărită, vin cu hotărâri eroice de răbdare și muncă asiduă, ca să-și croiască drumul și viitorul în organizația noastră socială și economică. Se smulg din liniștea și orânduiala patriarhală a satelor, ca să se piardă în zgomotul asurzitor al furnicarului dela oraș. Desrădăcinați de glia și viața domoală, ce se scurge în aceeași soartă, muncă și stare socială, ca desorientați să-și înceapă o nouă viață buimăciți de strigătul superiorilor, forfoteala cazanelor și uruiul mașinelor. Ce fierbere și schimbare se petrece în sufletul lor muncit de credulitate, cinste, hărnicie, ambiție, toate lovite de umilire și groază. Câtă neliniște, neîncredere și îndoială nu se frământă. Un singur tovarăș, o singură mângăere i-a mai rămas în mica lui carte de rugăciuni, strecurate de mâna mamei la plecare, — în desagi. Pe aceasta o scoate seara pe furis, ca să-și cerșească ocrotirea, mila și îndurarea Celui de sus, care să-i lumineze calea, și ca să-și evoace imagini și amintiri de acasă. El n'are nici bani, nici rude, nici prieteni, nici sprijinitori, dar de toate are nevoie. Doar și el e om, cu aceleași dorinți, cu aceleași nevoi trupești și sufletești.

Luat de valorile sentimentelor agitate, el se zbate în negura zărilor pentru o rază de lumină călăuzitoare, după care-i tânjește sufletul. Obsedat de viziunea mântuirii, el o așteaptă cu nădejdea unei minuni care să-l scoată din vârtoarea intereselor, care-l înconjoară și-l încolțesc sub diferite forme. Cui să se încreadă, cui să se jeluiască? Neîncrederea îl stăpânește, până va găsi omul, căruia să i se alipească sincer și fără rezerve. Și care poate fi acesta, decât acela care prin învățătura Lui aduce lumină în întunec, mângăere în suferință, înfrățire în umilință, pace, mila și îndurarea lui Hristos.

Acesta poate fi și confidentul greșelilor și îndrumătorul căilor și prietenul durerilor. Dar și în aceasta si-

tuatie câte desamăgiri. Vânători de interese ascunse, pescuitori în ape tulburi, se erijează în apostoli ai mântuirii sociale, căutând să-i atragă în lațuri întinse. Direct sau indirect, prin agenți bine deghizați caută sub forme și cuvinte dulci să le strecoare veninul lent, dar eficace și distructiv. Suflet, credință, aspirații și conștiință caută să se destrame și macine prin ademeniri în societăți și organizații sociale politice și religioase. Credința este perpetua țintă, ca este punctul vulnerabil din călcâiul lui Achille. Viața în atelier, în societate și întruniri este de cele mai multe ori străină de interesele naționale. Ea este îmbibată de toxinul gazelor omorâtoare de conștiință religioasă și morală, în care se integrează și cea patriotică-națională.

*

Ce rezistență opunem noi în schimb? Singur școala, căminul și poate unii patroni formează razimul și greutatea de contrabalansare.

Școala însă este o instituție de cultură, pentru toți elevii fără deosebire de naționalitate și credință. Aici numărul elevilor români este copleșit de marea mulțime a străinilor. Afară de aceea, școala are un program de studiu comun pentru toți, care trebuie urmat de toți.

Căminul hrănește și adăpostește, partea activă se petrece în afară și departe de el.

Pentru laturea sufletească mai rămâne doar câte o oră de religie concentrată pentru trei clase. Puțin, puțin de tot pentru golul ce ar trebui umplut în suflete și conștiințe. Câte nevoi n'ar trebui împlinite, dacă n'am considera ora de religie ca o simplă plasare de cunoștință din istoria religioasă. Greșala este tocmai aici, căci scopul nu este numai acumularea sistematică a unor cunoștințe, ci coagularea părții sufletești dela toate studiile și prelucrarea acestui tot unitar în direcția unui scop comun, moralizator.

Vedem pururea înaintea noastră acești elevi ucenici, și poate uităm că avem în față pe industriașii și comercianții zilei de mâine, pe aceia cari formează clasa stabilă, componentă a orașelor; detentorii capitalului nostru material și național. Deci edificiul propriu zis al Statului. Avem bază de granit în țărâtime viguroasă, avem coperișul luminos în pătura suprapusă, dar nici corpul edificiului, nu este mai puțin important, căci el *trebuie să fie solid, traianic și sănătos.*

Aceasta însă nu se mărginește la simple cunoștințe de bransă, ori de altă natură. Aceste cunoștințe le poate avea, dar dacă lipsește contribuția sufletească în munca lui, sub forma trăinicie și a corectitudinii, dacă lipsește în atitudinea și punctuoșitatea execuției lui, care aduce încredere și cinste, dacă lipsește modestia și conștiința răspunderii personale, în societate și Stat, — am ajuns tot ce am dorit? Am format omul întreg și am așezat un membru singur la acel loc din organismul social și național? Cum am putea rezolva problema tuturor crizelor de azi, dacă nu în primul rând prin rezolvarea iminentă a crizei sufletești-morale.

Datoria noastră este nu numai de a instrui, ci și de a forma; iar în formarea propriu zisă are rolul covârșitor învățătura lui Hristos. Dar aceasta datorie a formării integrale nu este numai a preotului, ci a tuturor aceluia, cari sunt chemați... și aleși pentru a învăța. Răspunderea datoriei apasă în mod comun și în egală măsură pe umerii acestora. Căci în fiecare studiu poți pune ceva din esența ființei noastre interne, și comuniunea ei cu Hristos. Dar și aici, ca pretutindeni trebuie puțină iubire; iubire de Dumnezeu și semenul nostru. Aceasta iubire este cheia tuturor enigmelor zăvorite în suflet. La căldura ei se făuresc și deschid toate lucrurile mari... până la minuni.

CINA CEA MARE (Luca 14, 16—24.)

Pilda aparține activității misionare dezvoltate de mântuitorul în răstimpul dela sărbătoarea iudaică a sfințirii templului, și ultima sărbătoare a Paștilor. Împrejurările sunt următoarele:

Într-o Sâmbătă Învățătorul este invitat la masă de un fariseu. Conmeseni are pe câțiva fruntași iudei din partea locului, prieteni și neamuri cu stăpânul casei. În decursul prânzului este adus un bolnav, care cere îndurarea Mântuitorului. El îl vindecă. Faptul este prilej de aprinsă discuție. Iisus contrariat de toți, condamnă practica fariseică a repausului Sabatic, stabilind senzul real al Legii. Cei prezenți sunt obligați să se plece în fața logicei argumentării. În continuare Iisus prin trei pilde, verifică anumite realități condamnabile în viața lor și propune o revenire la realitate.

Prima are în vedere pe comesenii excepțând pe stăpânul casei. Bi-

ciuește obiceiul, cu siguranță practicat și la această ocazie, de a râvni după locurile de cinste. Recomandă o mai dreaptă apreciere a valorii personale și mai multă modestie. Modestia evită situații jenante și regretabile, și pentru invitați și pentru stăpânul casei

A doua este adresată direct stăpânului. Are de obiect însăși ființa ospățului și scoate în relief scopul lui superior. Este o faptă indiferentă când se face pentru prieteni și oameni cu posibilități de revanșe. Devine o faptă bună și pregătește răsplata ceriului, când satură pe cei flămânzi și lipsiți.

Concluzia trasă prilejuește ridicarea gândului dela cele pământești, la cele cerești și smulge unuia din comesenii următoarea exclamare: „Fericit este cel ce se ospătează întru împărăția lui Dumnezeu“. Pe această temă Mântuitorul țese o a treia pildă, este cea de care ne ocupăm în special.

Tabloul parabolic este luat din viața obicinuită a timpului. Un bogătan pregătește un grandios ospăț la care invită pe mulți concetățeni din aceeași clasă socială. Când pregătirile sunt terminate, invitații sunt avizați. Între prima și a doua invitație evident a trecut destulă vreme. Aceasta eră practica străveche la popoarele orientale. Cu toată la prima invitație toți au promis participarea, la a doua; unul se scuză că și-a cumpărat moșie și e neapărat nevoie s-o vadă; al doilea că și-a cumpărat 5 perechi de boi și trebuie să-i probeze; iar al treilea că și-a luat soție și nu poate lipsi de acasă. Cu un cuvânt fiecare aduce o scuză mai mult, sau mai puțin plauzibilă. Nici unul nu voeste să jertfească din interesele personale, pentru a da urmare cinstei ce lis'a făcut. Nu caută cel puțin să împace aceste interese, cu datorința de a urma invitației.

Cu durere domnul ospățului trebuie să constate, că a rămas fără invitați. Trimite atunci pe servitori în

piețele și străzile orașului, să adune pe toți săracii și cerșetorii. Ei vin dornici de o mâncare bună și mândri de cinstea ce li se face. La masă rămân totuși locuri goale. Din nou sunt trimiși servitorii, să invite și pe toți streinii din oraș, cari n'au nici un adăpost, nici un rost de mâncare. Vin și aceștia în număr mare și ocupă până la ultimul loc. În mijlocul săracilor Stăpânul se așează cu ei la masă.

Ca răspuns la fericirea participării la prânzul mesianic tabloul parabolic schițează o adâncă învățătură. Prin împrejurările în cari este spusă pilda, ascultătorilor le este destul de clar arătat raportul lor față de bunurile și bucuriile acestei lumi, și față de împărăția mesianică.

Ospățul cel mare este așadar un chip al bunurilor împărăției mesianice. În bogătașul, care aranjează acest ospăț, avem să-l vedem pe Dumnezeu, care în primul rând pentru poporul ales a pregătit aceste bunuri. Sunt chemați întâi fruntașii

În ea să congrueze întreaga noastră ființă, muncă și osteneală, fără osebite de specialitate și chemare. Mijloacele sunt diferite, dar scopul este comun. Spre el tindem cu toții. Așa să lumineze lumina noastră înain-

tea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru Cel Ceresc. În ea se reoglindește întreaga noastră mărire și vitalitate... spre care tindem!

Pr. VALER MATEIU

Iarăși dreptul nostru în Secuime.

Interesul Românilor crește tot mai mult pentru frații cu lege, cu nume, dar fără grai din scaunele secuștii, unde, fără a încălca stăpânirea legiuită a nimănui, trebuie să ajungem a fi din nou ce am fost.

Pe lângă multe știri bune, cari dovedesc o vădită înaintare, sunt altele mult mai puțin mulțumitoare și la neajunsurile de acolo se cere a se găsi, fără întârziere, leacul.

Cele două Biserici românești au datoria de a se înțelege. Orice găteavă dintre ele e o adevărată crimă națională. Pentru această chestie esențială e necesar ca episcopii și mitropoliții să se adune într'un sinod interconfesional românesc, fixându-și fiecare posesiunea, cu îndatorirea de a nu o tulbura de acum înainte, decât doar când procesul secular al neamului nostru se va isprăvi acolo.

Să înceteze tânguiala că mediul e așa de nu se poate face nimic! Vrednicia adevărată se arată doar în lupta cu mediul. Iar, când ai sfatul și sprijin, cum să mai poți spune că-ți lipsesc puterile? Iar, dacă e o piedecă în centralizarea de care suferim... iată Liga Culturală se oferă să transmită dorințele și vrerile acelor cari dau lupta cea bună.

Intellectualii să părăsiască orice vorbire și cetire unguiească. Exemplul lor rău a ținut prea multă vreme, ei fiind de fapt uneltele inconștiente ale streinilor.

În familia fiecăruia să fie un centru de radiare a românismului. Iar cine face altfel, să fie pârât înaintea Țării. Aceiași Ligă Culturală va găsi mijlocul de a-l face să-și simtă greu păcatul.

(Glas românesc în regiunea secuștată. Odorheiu).

N. IORGA

Discursul rostit de P. S. Sa Episcopul Nicolae la banchetul dat de primăria Clujului în cinstea parlamentarilor iugoslavi și cehoslovaci.

Prea Stimabili Prieteni,
Iubiți frați,

Bucuria și însuflețirea cu care eram obicinuiți să sărbătorim ziua liberării noastre de sub jugul străin a fost sporită anul acesta prin prezența în mijlocul nostru a unui grup de parlamentari ai celor două țări aliate și amice: Jugoslavia și Cehoslovacia.

Îngăduiți-mi să văd în vizita distinșilor noștri oaspeți iugoslavi semnul întăririi unei prietenii care izvo-

răște din vechi și strânse raporturi de viață ortodoxă ce le-au avut cele două neamuri și din eforturile similare ce le-au făcut în desfășurarea vieții lor naționale; iar în prezența oaspeților noștri cehoslovaci să văd consolidarea unei alianțe pregătite în chip firesc prin istoria aspirațiilor și suferințelor comune ale poporului cehoslovac și ale poporului român.

Dar, această vizită a iluștrilor noștri oaspeți în capitala Țării și în a Ardealului subliniază mai ales indisolubila solidaritate care leagă cele

vieții religioase a poporului iudeu, farisei și cărturari.

Nu fiindcă conmesenii lui Iisus fac parte din această pătură socială, în pildă se inzistă în primul rând asupra unor invitați cu o similară situație socială și cu identice posibilități materiale, ci fiindcă fariseii și învățătorii legii, prin studiul scripturilor sfinte și ca păstrători ai promisiunilor făcute părinților, pot mai bine cunoaște valoarea bunurilor mesianice.

Prima invitație le este făcută prin profeții poporului Israel, iar la plinirea vremii, Dumnezeu trimite pe propriul său fiu. Căci numai la Hristos avem să ne gândim când în pildă se vorbește de trimișii stăpânului, să anunțe că ospățul este gata. Iar aceasta își continuă opera sa de chemare în apostoli și ucenici, în urmașii legali ai acestora. Ei sunt servitorii cari adună la ospăț pe cei săraci, pe cei neputincioși și desmoșteniți, pe streinii fără adăpost.

Precum se comportă fruntașii

vieții publice invitați la ospăț, la fel se comportă și căpeteniile poporului ales față de Mântuitorul.

„Au nu cumva crezut-a în el careva dintre fruntași, sau dintre farisei“. Ioan 7, 48. Apropierea lui Iosif și Nicodem sunt numai excepții.

Temeiul atitudinii lor plină de necredință, Iisus o semnifică în scuzele acelor invitați din parabolă. Sunt aceleași piedeci cari opresc sămânța cea bună să încolțească în suflet. Grijiile, bogățiile și plăcerile acestei vieți. (Lc. 8. 14). Cuvântul împărăției divine, propovăduit de Hristos, cere dela toți înfrânare și jertfă. Înțelăsarea unor mici interese personale, eliberarea din stăpânirea unor trecătoare plăceri, este prețul cerut pentru nepieritoare bunuri ale împărăției. Aceste cuvinte despre cruce și despre lepădarea de sine conducătorii și învățătorii poporului nu vor să le primească și să le urmeze, astfel prin vina lor pierd binefacerile participării la împărăție.

Chemarea lui Hristos respinsă de

trei State cari alcătuesc Mica Antantă — în eforturile lor de a-și păstra neștirbite granițele așezate după atâtea jertfe de suflet și sânge. Această solidaritate este pusă în slujba unei cauze sfinte, în slujba dreptății neamurilor. De aceea o binecuvântă și Dumnezeu.

Ca și prietini noștri iugoslavi și cehoslovaci — noi nu ne-am războiniciodată pentru a cuceri pământ străin sau pentru a robi neamuri străine. Noi n'am luptat decât pentru a ne cuceri și a păstra pământul strămoșesc și libertatea noastră națională. Astăzi, ca și ieri, nu dorim decât pacea. Dar dacă vrășmașii noș-

tri de totdeauna — sau bunul Dumnezeu — ne vor pretinde noi jertfe pe altarul Patriei noastre scumpe, le vom aduce cu același elan cu care le-au adus înaintașii noștri. O spunem cu convingerea că ceea ce a împreunat Dumnezeu, oamenii nu vor mai putea să despartă.

În această credință salutăm cu toată dragostea și cinstea pe distinșii noștri oaspeți, rugând pe bunul Părinte ceresc să-și reverse darurile sale bogate asupra celor trei neamuri legate în trecut prin aceleași suferințe și îndrumate spre viitor de aceleași aspirații.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoților din protopopiatul Bistrița.

Ținută în parohia Chintelnic la 10 și 11 Octomvrie a. c. În ziua de 10 Octomvrie la ora 4 p. m. preoții grupului II religios au servit Vecernia împreună cu litie. În ziua de 11 sf. Liturghie este servită în sobor de Prea Cucernicia Sa neobositul adm. protop. Victor Mureșian, înconjurat de preoții tractului. La priceasnă a predicat pr. Z. Feier despre pilda sămănătorului, iar după sf. Liturghie a conferențiat pr. I. Bunea, despre curentele extremiste, cari primejduesc biserica și statul (francmasoneria, comunismul, sectele religioase) și mijloace de combatere.

După sf. Liturghie se face sfințirea steagului Reuniunii de femei din loc, în prezența dnei și dlui Bejan senator. Cu această ocazie io cuvântul P. C. Sa V. Mureșian și dna Bejan, nașa steagului. Se procedează la fizarea țintelor, dna Bejan 500 Lei; dl Bejan 500 Lei; P. C. S. V. Mureșian 200 Lei; pr. T. Ciuruș-Rus 150 Lei; precum și fiecare preot câte 100 Lei, etc.

La ora 1 p. m. P. C. Sa V. Mureșian deschide ședința, salutând cu

bucurie, prezența, în mijlocul nostru a dlui senator A. Bejan, luminatul fiu al Bisericii, care nu precupețește nici o oboscală, când e vorba de-a fi alături de slujitorii altarului.

Programul se desfășoară în ordinea stabilită în convocator, citindu-se și tema Ven. Consiliu Eparhial: „Rolul preotesei în viața religioasă, culturală și socială a parohiei.“ Păr I. Bunea în cuvinte potrivite evidențiază rolul preotesei și piedecile ce întâmpină aceasta întru îndeplinirea lui. Rap.

Pomenirea Mitropolitului Andrei Șaguna. Societatea „Credința Ortodoxă“ a studenților Academiei teologice ort. rom. din Cluj, întrunți în ședința festivă din 30 Noemvrie 1936, de față fiind P. S. S. Nicolae Colan, dl Rector al Academiei, membrii Ven. Consiliu Eparhial, întreg corpul profesoral al Academiei, numeroși invitați printre cari remarcăm prezența dlor prof. universitari Dr. Ioan Lupaș, Dr. Lazar Iacob, și-a desfășurat programul închinat memoriei marelui mitropolit Andrei Șaguna.

P. S. S. Nicolae Colan este pri-

beneficiarii vieții pământești este ascultată cu mult drag de cei săraci și oropsiți. Precum Mântuitorul mai înainte preamărește înțelepciunea Tatălui, că a ascuns în fața înțelepților misterele împărăției, descoperindu-le celor mici (Mt. 11, 25; Lc. 10, 21); precum în parabola grăuntelui de muștar și aluatului, scoate în evidență legea fundamentală a împărăției, după care ceea ce este disprețuit în ochii lumii este ales de Dumnezeu; astfel și aci din nou pune pe planul întâi această mare lege.

Iisus știe că și din popor stau mulți alături de rândurile dușmanilor săi, dar mai știe că numărul ucenicilor încă este în continuă creștere. De sigur numărul lor e mult prea mic, ca să umple locurile împărăției mesianice. E loc și pentru streini. Participarea lor la ospăț este un chip al participării popoarelor păgâne, (cari au urmat chemării Mântuitorului), la bunurile mântuirii în împărăția mesianică.

Pilda prin învățăturile ce le cu-

prinde, este un răspuns categoric dat iudaismului fățarnic și dușman Mântuitorului. Posesorii bunurilor revelației divine, sunt nevrednici să beneficieze de cetățenia împărăției mesianice, deși se cred și pretind ca singuri îndreptățiți la aceasta. Este în același timp o chemare adresată tuturor neamurilor pământului. Este începutul nădejzii noastre în mântuire.

Hristos n-a venit numai pentru poporul ales, ci pentru toată suflarea omnească. Jertfa lui cuprinde prețul răscumpărării tuturor. Biserica lui cuprinde toate neamurile Pământului, pe toate voește să le prezinte dar mirelui ei Hristos. Tuturora urmărește cu mult zel, să le dea fericirea împărăției divine.

Suntem și noi chemați la mântuire. Condiția participării este evidentă. Să nu ne asemănăm fariseilor și conducătorilor condamnați ci invitaților bucuroși de cinstea ce li se face.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

mit în mijlocul nostru de către dl Rector al Academiei Dr. Ioan Vască.

Programul începe cu o lucrare de sinteză a studentului Ioan Maloș președintele societății — despre valoarea operii marelui mitropolit Andrei. Stud. Iosif Naghiu într-o lucrare bine cugetată reliefează valoarea scrierilor Mitropolitului Andrei, pe tărâm bisericesc. Tânărul basist Ovidiu Pop student la Academia noastră a cântat frumos priceasna „Pleacă Doamne urechea Ta“. Stud. Gheorghe Onețiu în lucrarea „Cum s'a realizat „Uniunea“ a expus înfăptuirea acestui măreț act național. Corul Academiei con-

duc de dl prof. Dr. V. Petrașcu a executat ireproșabil bucățile „La mormântul marelui Andrei“, „Rugăciune“ de Oct. Goga și „Pe al nostru steag.“ Ședința s'a încheiat cu o cuvântare a P. S. S. Nicolae Colan, exprimându-și bucuria de a fi de față la această ședință a noastră închinată marelui ierarh ardelean. Nu vom uita adevărul istoric accentuat cu această ocazie de P. S. S. spunând că înghetarea acestor sărbători, 30 Noembrie și 1 Decembrie 1918 exprimă în chip plastic istoria înfăptuirii idealului nostru național.

Iuliu Coman, secr. gen.

INFORMAȚIUNI

S'a rostit țara. Anul acesta prăznuirea zilei de 1 Decembrie 1918 a luat proporțiile unei uriașe manifestații antirevizioniste. Dela un capăt la altul al țării, poporul nostru s'a întrunit în orașe și târguri, cu steaguri și fanfare, însoțit de femei și copii în haine de sărbătoare, spre a-și arăta voința nezguduită de a nu ceda nici un petec de loc din moșia stropită cu sângele celor 800.000 de eroi ai războiului pentru desrobire.

Cuvântările înflăcărâte ce s'au rostit de conducători, uralele furtunoase ale mulțimilor nesfârșite ce-i ascultase, dârjania ce se desprindea din ochii lor și apostrofele curajoase ce întretăiau expunerile oratorilor, toate laolaltă au demonstrat clocotul patriotic și hotărârea de jertfă a țării întregi pentru apărarea ei.

Budapesta revizionistă și cu toți susținătorii ei au primit un răspuns demn, cum numai națiunile conștiente de drepturile lor sfinte sunt în stare să-l dea. Pretutindenii preoții noștri, au fost în fruntea poporului, făcându-și datoria în spiritul vechilor tradiții ale Bisericii noastre.

Promisiuni reînnoite. Luând cuvântul la Senat spre a răspunde în numele guvernului la dicuția Mesagiului, dl V. Iamandi ministrul Cultelor, a reînnoit făgăduiala că va trece în bugetul ordinar suma ce reprezintă cele două curbe suprimate spre a da astfel toată siguranța salarelor preoțești. Deasemenea vor fi trecuți în buget și preoții extrabugetari, iar mânăstirile vor căpăta din nou vetrele împădurite ce li s'au luat în trecut. Nu ne indoim de bunele intențiuni ale dlui ministru V. Iamandi, de aceea Biserica îi dă tot concursul ei generos spre a le duce la îndeplinire.

Oaspeți aleși. Spre a da o semnificație deosebită zilei de 1 Decembrie, au fost invitați la festivitățile din Capitală și țările amice Cehoslovacia și Iugoslavia, cari au trimis două delegațiuni impozante de parlamentari, în frunte cu președinții Corpurilor Legiuitoare. Primirea ce li s'a făcut a fost din cele mai cordiale. În Ca-

mera Deputaților a avut loc o ședință solemnă, unde s'au rostit numeroase discursuri de către reprezentanții celor trei țări aliate, relevându-se legăturile indestructibile dintre ele și voința fermă de a le da toată amploarea în aceste vremuri de revizionism nesăbuit, ce amenință hotarele Micei Înțelegeri.

În ziua de 3 Decembrie acești oaspeți distinși au fost primiți sărbătorește în Clujul nostru, unde au avut loc câteva manifestațiuni înălțătoare de căldă înfrățire, ce nu vor fi uitate. Forța Micei Înțelegeri devine tot mai redutabilă și ea este cel mai puternic scut al existenței noastre politice în cadrele de azi ale Statutului teritorial european.

La banchetul oficial din sala Memorandului P. S. nostru Episcop Nicolae a rostit o mult aplaudată cuvântare în limba franceză.

Biserica în ținuturile secuizate.

Ziarul „Glas românesc în regiunea secuizată“ din Odorheiu, redactat de însuși luptător Oct. M. Dobrotă închină numărul dela 28 Noembrie c. Bisericii românești. Sunt aici o serie de articole interesante, cari arată sub mai multe aspecte problema bisericească și importanța ei capitală în acțiunea națională de acolo. Se cere insistent înființarea vicariatului, menit să organizeze lupta de recucerire a sufletelor înstrăinate. Sperăm, că sugestiunile indicate vor face obiectul de studiu al autorităților noastre. Reproducem și noi în corpul ziarului un articol judicios al marelui învățat N. Iorga.

Propaganda în străinătate.

Constatându-se, destul de târziu, succesele nebănuite ale acțiunii revizioniste maghiare, care astăzi a cucerit până și cercuri influente în Japonia, guvernul țării a hotărât să ia măsuri concrete pentru combaterea ei. Astfel a și făcut câteva numiri de însărcinați speciali, pentru țările din Apus, infectate de revizionism. Ar fi util poate să se ia contact și cu Liga antirevizionistă română, care cunoaște tactica adversarilor și poate face recomandări serioase de oameni bine pregătiți pentru asemenea misiune. De sigur, Ardelenii nu trebuie uitați de loc, ca unii cari sunt deplin familiarizați cu problemele ungurești, și pe deasupra au mai fost și victimele opresiunii maghiare, care azi asurzeste lumea cu jalbele ei răsunătoare.

O moțiune importantă. Dumineca trecută a avut loc la București adunarea generală a Federației salariaților publici, la care au participat reprezentanții tuturor asociațiilor profesionale. Din partea Clerului era de față păr. A. Nicoreanu, președintele Asociației generale a Clerului. Moțiunea votată, la care a aderat în totul și delegatul preoțimii, se ocupă de problema salarizării, și cere guvernului să adopte proiectul de statut întocmit de ea în care și-au fixat norme echitabile de salariu, după pregătire și titluri, cu menținerea gradațiilor pentru cei cari le au, și cu stabilirea unui minim de leafă de 2500 Lei lunar. Aceste norme să fie valabile pentru toate categoriile de funcționari publici, inclusiv preoții.

Avem și profesoare de religie.

Se știe, că îndată după unire școlile noastre teologice au fost solicitate prin o serie de cereri, de a înscrie și fete ca studente ordinare. Cu refuzuri la început, apoi cu îndoieli explicabile, ele au fost înscrise, însă fără a li se garanta nici o carieră profesională. În timpul din urmă, sporind numărul fetelor licențiate, s'au făcut intervenții numeroase pe lângă sf. Sinod, spre a fi numite profesoare de religie la școlile de fete. După multe ezitări — explicabile de altfel — cererea lor a fost admisă și în toamna acestui an s'au făcut cele dintâi numiri de profesoare de religie. Nădăjduim, că experiența va da rezultate bune, deoarece calitățile educative ale femeii, mai ales în ordinea religioasă, sunt demult consacrate.

Pictorul Nicolae Brana. În ședința din 23 Noembrie a. c., a Consiliului nostru eparhial s'a aprobat ca dl Nicolae Brana, pictor din Cluj, să poată picta bisericile ortodoxe din eparhia Clujului, ca pictor autorizat în conformitate cu noile dispozițiuni legale în vigoare. Dl Nicolae Brana s'a impus deja demult ca un deosebit de valoros element al picturii bisericești. Dintre pictorii tineri este fără îndoială cel mai pregătit pentru a realiza în pictura bizantină opere cari să rămână și ca compoziție și ca lucrare artistică. Absolvent al școlii normale Andreiane din Sibiu a studiat Academia de Belearte din Cluj, după terminarea căreia, s'a dus apoi ca bursier al Statului, la Paris, făcând studii strălucite. Întors în țară, timp de mai mulți ani, a organizat foarte apreciate expoziții de pictură în Cluj, expunând o serie de lucrări și la Salonul Oficial din București. Deasemeni a fost încredințat și cu pictarea câtorva biserici și execuția picturii i-a adus unanime elogii. În prezent face studii de pictură bizantină pe lângă maiestrii picturii bisericești din București, cercetând și renumitele mânăstiri din Vechiul Regat, încât talentul său, incontestabil, se va îmbogăți cu izvorul celor mai minunate creațiuni de artă bizantină și astfel încredințarea ce i s'a dat o va putea îndeplini mai bine decât oricine altul. Avem toată convingerea că pictorul Nicolae Brana cu talentul și pregătirea sa va coresponde pe deplin nădejdelor puse în el.

Oficiul Parohial ort. rom. Nadășu.

Nr. 141/1936. (39) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc din parohia Nadășu, protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Uzufuctul după 6 jug. 1134 st. p. sesiune cantorală, pământ arător, fânaș și pădure.

2. Venitul stolar obicinuit.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț, P. O. oficiu protopopesc din Huedin, în termenul legal.

Nadășu, la 12 Noembrie 1936.

Dumitru Păltinean, Dumitru Boboș, paroh, preș. cons. par. epitrop.

Nr. 893/1936.

Văzut: Aurel Munteanu, protopop.

Oficiul Parohial ort. român al Dejului.

Nr. 76/1936. (40) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de cântăreț dela biserica ortodoxă română a Sfinților Arhangeli din orașul Dej se publică concurs în „Renașterea“ cu termenul de 20 Decembrie 1936, ora 12 din zi.

Venitele cantonale din parohie sunt următoarele:

1. Locuință în natură în casa parohiei din Strada Codrului Nr. 22.

2. Sesiune cantorală în întindere de 3 $\frac{1}{2}$ jug. pământ arător de prima calitate.

3. Venite din stolele obicinuite.

4. O remunerație lunară dela oficiul protopopesc unde este obligat să facă serviciu de impiegat-copist.

Candidații își vor înainta până la termenul de 20 Dec. a. c. cererile de concurs însoțite de actele necesare: diploma de cantor, certificat școlar, estras de botez și naștere și certificat de moralitate dela preotul său apoi dovada că și-a făcut stagiul militar. În acest termen se vor prezenta în parohie pentru a cânta în biserică.

Vor fi preferați candidații cu cunoștințe muzicale mai avansate așa ca să fie în stare să înființeze și conduce un cor.

Dej în 15 Noembrie 1936.

Zaharie Man Mihuț Alexa paroh, preș. cons. par. epitrop.

Nr. 1078/1936. (41) 2—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de preot în comuna Ferești și filia Cornești jud. Maramurăș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Veniturile sunt:

1. Salariul dela Stat.

2. Stolele obișnuite.

3. Producția terenurilor din curtea bisericilor. Ferești și Cornești, plus producția de pe o bucată de pământ în suprafață de $\frac{1}{4}$ jug.

4. Eventuale ale beneficii.

Concurenții vor prezenta acestui oficiu, deodată cu documentele de concurs recerute și actul de învoire a P. S. Sale, fără de care cererea nu po-te fi luată în considerare.

Prezentarea în parohie a candidatului se poate face numai cu prealabila avizare a acestui oficiu

Cornești, 24 Septembrie 1936.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Mihail Munteanu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.